

เรื่อง ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งความเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย

๑. ความเป็นมาและข้อเท็จจริงโดยสรุป

ประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งความเห็นของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๑๑๒ คน ซึ่งเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามมาตรา ๒๖๒ วรรคหนึ่ง (๑) ของรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า สภาผู้แทนราษฎรลงมติเห็นชอบด้วยกับร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และส่งให้วุฒิสภาพิจารณาต่อไป วุฒิสภาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และลงมติให้แก้ไขเพิ่มเติมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๕ (๓) และส่งคืนไปยังสภาผู้แทนราษฎร สภาผู้แทนราษฎรได้ประชุมและลงมติเห็นชอบด้วยกับการแก้ไขเพิ่มเติมของวุฒิสภาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๕ (๓) โดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดังกล่าวเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มิได้เกิดจากการริเริ่มเสนอโดยอิสระของรัฐบาล แต่เป็นการเสนอตามเงื่อนไขที่รัฐบาลเจรจากับต่างประเทศ ดังปรากฏตามหนังสือสำนักนายกรัฐมนตรีที่นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี มีถึงประธานสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งสอดคล้องและเป็นไปตามหนังสือแจ้งความจำนง ฉบับที่ ๔ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๔๑ และฉบับที่ ๕ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๑ ที่รัฐบาลไทย โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยนำไปขอความเห็นชอบจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ ซึ่งได้ระบุว่า ให้รัฐบาลไทยไปตราพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายล้มละลายทั้งระบุด้วยว่า ให้แก้ไขเพิ่มเติมในประเด็นใดบ้าง และต้องผ่านรัฐสภาภายในวันที่เท่าไร หากไม่ปฏิบัติจะมีผลต่อการอนุมัติความช่วยเหลือและเงื่อนไขต่าง ๆ ตามหนังสือแจ้งความจำนงฉบับต่อ ๆ ไป การดำเนินการตราร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ มิใช่เป็นไปโดยสมัครใจของการบริหารราชการแผ่นดิน และเมื่อคณะรัฐมนตรีมิได้นำเอาข้อตกลงที่ทำกับกองทุนการเงินระหว่างประเทศโดยเฉพาะข้อตกลงตามหนังสือแสดงเจตจำนง ฉบับที่ ๔ และฉบับที่ ๕ มาขอความเห็นชอบจากรัฐสภาก่อน การตราร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. จึงเป็นไปโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

๒. ประเด็นเบื้องต้น

มีประเด็นต้องวินิจฉัยเบื้องต้นว่า คำร้องนี้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๒ วรรคหนึ่ง (๑) หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่าที่ประชุมวุฒิสภาได้พิจารณาลงมติให้แก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวบางมาตราและส่งคืนสภาผู้แทนราษฎร และตามหนังสือของประธานสภาผู้แทนราษฎรถึงประธานวุฒิสภาแจ้งว่า ที่ประชุม

สภาผู้แทนราษฎรได้ให้ความเห็นชอบกับการแก้ไขเพิ่มเติมร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวของวุฒิสภา จึงถือว่าร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาตามมาตรา ๑๗๕ (๓) ของรัฐธรรมนูญ ซึ่งให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๙๓ ขณะนั้นประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งความเห็นของ ส.ส. จำนวน ๑๑๒ คน ซึ่งเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภาแล้ว โดย ส.ส. ดังกล่าวเสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานสภาผู้แทนราษฎรส่งความเห็นนั้นให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย กรณีจึงเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๒ วรรคหนึ่ง (๑) ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจรับคำร้องนี้ไว้พิจารณาวินิจฉัยได้

๓. ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

มีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า ร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ได้ตราขึ้นโดยถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ หรือไม่

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๔ วรรคสอง ซึ่งบัญญัติว่า “หนังสือสัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทยหรือเขตอำนาจแห่งรัฐ หรือจะต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามสัญญาต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภา” นั้น เห็นว่า หนังสือสัญญาที่รัฐบาลไทยทำกับนานาประเทศหรือกับองค์การระหว่างประเทศ หากจะต้องมีการออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามสัญญา รัฐบาลจะต้องนำสัญญานั้นมาขอความเห็นชอบจากรัฐสภา ซึ่งบทบัญญัตินี้อยู่ในหมวด ๗ ว่าด้วยคณะรัฐมนตรี เป็นเงื่อนไขในการที่รัฐบาลจะไปทำสัญญากับนานาประเทศหรือกับองค์การระหว่างประเทศ มิใช่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่ใช้สำหรับการตราพระราชบัญญัติ

๔. ผลคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยให้ยกคำร้อง

องค์คณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ นายเชาวน์ สายเชื้อ นายโกเมน ภัทรภิรมย์ พลโท จุล อติเรก นายชัยอนันต์ สมุทวณิช นายประเสริฐ นาสกุล นายปรีชา เฉลิมวณิช นายมงคล สระฐาน นายสุจินดา ยงสุนทร นายสุวิทย์ อีร์พงษ์ นายอนันต์ เกตุวงศ์ นายอิสสระ นิติทัณฑ์ประภาศ และนายอูระ หวังอ้อมกลาง

หมายเหตุ ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๓๗ ก วันที่ ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๔๒